

[Christmas Møller.]
for Arbejdernes Brændselsforretning, Hr. Jens Johansen:

„Vi mener, det vil være uforvarsligt at føre Virksomheden videre som Importforretning. Det er en Branche, hvor Konkurrencen spiller en meget stor Rolle, og som ikke for Øjeblikket ligger for Arbejderkooperationen med de Kapitaler, der er stillet til Raadighed.“

Ja, hvis man tænker paa den Aktiekapital, De forenede Kulimportører eller Det danske Kulkompagni har, maa jeg sige, at saa havde der, hvis man havde forvaltet de 8 Mill. Kr., man tjente i et enkelt Aar, vel, været Kapital til Raadighed til at føre denne Virksomhed videre.

Senere hedder det:

„Tyskland, England og Polen ligger i en saa voldsom indbyrdes Krig om Kulmarkedet, at en Importvirksomhed for at kunne hævde sig maa raade over første Klasses Hjælpemidler og en Kapitalstyrke, vi slet ikke kan regne med.“

Og saa sælger man til den Virksomhed, som man siger, man i særlig Grad skal bekæmpe. Man sælger først sin Forretning, fordi den ikke har kunnet gaa, til den paa-gældende Virksomhed, og saa siger man, at det er Statsmagtens Opgave at gribe regulerende ind paa et Omraade, hvor man ikke selv har haft Evne til at klare sig!

Og saaledes kunde jeg fra de andre Omraader, hvor Eksempler gives, nævne Tilfælde, overfor hvilke det kunde paavises, at der aldeles ikke er den monopoliserede Virksomhed, den Trustvirksomhed, som man her vil angribe.

Jeg tilføjer, at vi for vort Vedkommende er fuldkommen paa Linie med, hvad vore Udvalgsmedlemmer udtalte i Betænkningen til et lignende Lovforslag i 1919—20, og paa Linie med, hvad der er udtalt fra vor Side siden: Vi er parate til at drøfte Trustproblemet, naar det virkelig kommer til at foreligge. Naar Stillingen er den, at der er monopoliserede Virksomheder, som kan siges at have en saadan Magt i Samfundet, som man her i Almindelighed siger om en Række Virksomheder, der ikke har det, er vi villige til at drøfte Spørgsmaalet om en Trustlov og Spørgsmaalet om de Midler, som Samfundet efter vor Opfattelse med Rette har Lov til at gribe til i et

saadant Tilfælde. Dette Spørgsmaal er vi villige til at drøfte. Men dette Lovforslag er efter vor Opfattelse ikke en Trustlov. Det giver sig ud for at være en Trustlov for derigennem lettere at kunne vinde Indpas i Befolkningen.

Jeg kunde jo oven i Købet til aller sidst angaaende hele dette Spørgsmaal sige, at hvis man paa det Omraade, hvor den koncentrerede Virksomhed vel er farligst, hvilket man i høj Grad har set i Amerika, nemlig paa Pengenes Omraade, vil drage en Sammenligning mellem Antallet af Banker i Aaret 1900 og i Dag, saa vil man aldeles ikke se den trustagtige Formation, som man i Almindelighed agiterer med fra Socialdemokratiets Side.

I Aaret 1900 havde vi her i Landet 80 Banker, og i Aaret 1928 havde vi 181. Og ser vi paa Bankernes Størrelse, saa havde for Eksempel en Bank som Landmandsbanken i 1900 en Aktiekapital paa 24 Mill. Kr., medens den i Dag har en Aktiekapital paa 50 Mill. Kr., altsaa en Stigning, som blot nogenlunde, eller maa-ske knapt nok, svarer til Prisforhøjelsen og hele den Udvikling, vort Pengevæsen har faaet. Ser vi paa Privatbanken, er Forholdet ganske tilsvarende; i 1900 var Aktiekapitalen 18 Mill. Kr., i Dag 40 Mill. Kr. Og lignende Eksempler kunde nævnes ogsaa for Provinsbankernes Vedkommende. Der har aldeles ikke fundet den Koncentration Sted, som den højt-ærede Handelsminister har regnet med.

Ser vi paa Antallet af Virksomheder, ser vi ej heller her den voldsomme Udvikling. Tager vi Antallet af Virksomheder i 1897 og i 1925, vil vi se, at Antallet i dette Tidsrum for Virksomheder, som beskæftiger over 100 Arbejdere, er steget fra 165 til 312; for Virksomheder, som beskæftiger mellem 21 og 100 Arbejdere, er det steget fra 1 062 til 1 421; for Virksomheder, som beskæftiger mellem 6 og 20 Arbejdere, er det steget fra 4 219 til 5 025; for Virksomheder, som beskæftiger mellem 1 og 5 Arbejdere, er det steget fra 29 251 til 35 722; og for Virksomheder, som ingen Arbejdere beskæftiger, er det faldet fra 42 559 til 41 642.

Men hvis man da spørger, om dette er et Udtryk for, at der er sket denne voldsomme Koncentration, som gør det nødven-